

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De vicio Bule [et] ei[us] mal[us]. Ser. LXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

Bermon

LXIII

misseribꝫ q̄ i virtis/q̄ neo molliores sūt illis/r
q̄nto cogitādo illicita facilis trahit i illa: ut si
assit cōmoditas ērōge ea ipseā. Et vult Eg. i
vbi ſ. q̄ opa mīlēz ſit teſere/filar e/opari ſe/
riū ſ. ſilla ſim pſuerūdine p̄te. ¶ Et ſi di. q̄s:
diſti ſup q̄ mens hūana nō p̄ ec̄ oſioſa i. q̄y
escere. quō b̄ ē inelligēdū? R̄m breuit: q̄ ſdi
tio mīc̄ ſ cordis a nā ē q̄ nescit eſſe oſioſa vel
oſioſa. Et iō ſi debiri labori dimittit exercitū.
facilius p̄c carnis inclinatōne nīc̄ cogitare
tenbras ſ lubrici ſ. ſop luxurie idebitū. Un
Anf. aſſilat cor mole iugis molei: q̄ n̄ p̄ eſſe ſi ſi
ne cogitatōe ſiue bona ſiue mala. vt p̄z ſi li. de
ſiliu. Et iō ſuadēt doct. q̄ puelle ſint applicā/
de ad labores i q̄b regris arceō alīq̄ ſ cura: vt
rāto facilis imūdas poſſit excludere cogitatō/
ones. Et ſi oia videre dñt parētes: vt filie nu/
trianī ſiriuo timore: ral em̄ timor ē custodia

Scastitatis ſ. ¶ Quirio oſiū induc deuastatoſ
deuasta/ plūm̄ regnoꝫ. Nā ſic labores militares ſ in
tiōem re ſerioꝫ ſirmat ſ augē regna. Ita oſioſitas ea
gnor in dē diſſipat ſfūde ſ deuafat. Un Aug. li. j. de
duē q̄cū ciui. dei. c. xx. narrat: q̄ ſi romani baſiſſent
de carthaginēſibꝫ ſumū triūphū: fecerū ſiſiliu
an ipa ciuitas carthago ēt a fundamētū diruē
da. Et ſi Laco romanox ſapienſiſum ſoiz:
diſt q̄ ſic. q̄ ve ſibi vidēbaſ b̄ ad pacē romanā
cedebat: q̄ ſi romani vbiq̄ fru erent pacē ſ ab
illa ſola ciuitate iſcomoda paſſi erant. Scipio
autē p̄oſter maxim⁹: vir optim⁹: ſubtili⁹: pſpe
xir: reſtebat pſilio Latoris dices. Liuitas
nīa ab initio armis vacauit: vſq; nūc romāi
p̄tinue bella gesserūt. Et ſi carthago dſtruet p̄
pace babēda: ciuitas noſtri ad arma creati ſ ſay
rati: oſio vacabūt. Et inde venit luxurie ſedi
tōes ciuitiū diuſſiōes ſ mīla furura mala. Nō
em̄ poterūt romani arma ſuos furores ſ exer
cere exerceſcere. q̄ in ſiſpa imperiū faciente. Preua
luit ſentētia Latoris: crevit ex oſio luxuria et
auaricia: p̄cordia est fracea: amor expulſus et
fraude ciuitas replera eſt. ita q̄ ſi romā dñā mī
di facta eſt ſpelūca latronū. Quādū aut ſi romā
ni exerceſcibꝫ ſ laboribꝫ fuerū: tam diu glia ſ
opibꝫ p̄fecerūt: ſed oſio ſ quieti inſiſtētē ſ con
tinue in rebus ſ i porētia defecerūt. ¶ Ex hiſ ḡ
pat: quoniam oſiū oēm virtutē expellit: ſ vicia
cunca inducit. Nam q̄neſcūq; q̄ ſi bona agat
ſi poſte oſio vacat oia p̄missa: p̄dit ſ morifit
car. vt oñdit Hiero. i ep̄la ad demeritadē b̄ḡz
nē dices. Nihil i ſcō ſpoſito oſio dceri⁹: q̄d n̄
ſolū nō acq̄rit bona: ſed ſ ea pſumit. Et iō Se
ne. in quadā ep̄la diē Egregie demerit⁹: vicia
oſiosam. ſiue vllis fortune iſcurſibꝫ exiſtentē ſ
mare mortuū appellauit: q̄ ſiē i mari mortuo
nibꝫ viuit: ſi viuēs imīſſus fuerit obit. ita vi
ta oſioſa poia (ve dicuum eſt) exiſtit: uno oſioſi
p̄eplatiō ſ līo nō dedicit: nec manuali operi:
iam in vītate ſūt moriuit. vt idē Sene. dices in
ep̄la quadā. Ociuim inquit ſine litteris moſ
eſt. ſi viuī hominiſ ſepulcrea

Ep̄la nālīa
de oſio

Aqua ſtā ſi diu ſi nō mouet: p̄u
frumentū diu iaceō: ſi n̄ (trefie
mouet aut vencelat pſumit
Ferrū ſi n̄ exercitā ſ rubigie cō
Uſtimēra: ſi nō i vſu (ſumit
habent a tincis pſumunt
Mechanicus: ſi diu q̄nita la
boře: difficult̄ erit tādē ad laboreꝫ

Terro ex oſio ſeq̄ debellatio fortissimoz/
ta fortū corporal ſ ſpualr. De fortibꝫ corporalibꝫ Debellaſ
q̄ oſio obbellant: p̄z p̄c ſi romāis ſup dēm ſio fortis
Et b̄ marie appeti ſi bambole invicto duce: que ſimoz ſe
nulla arma vincere potuerit: vina ſ oſiū ſolue quirur ex
rūt. vt oñdit Sene. i ep̄la q̄dā di. Indurād⁹ ē oſio
ai⁹. ſi exercitio ſ labore. ſi a blādimēt̄ voluptaſ
tū. p̄cū abſtrahēd⁹ vina byberna bambole ſol. Exemplū
uerū. Et q̄ ſomēa capane armis viciſ ſi viciſ
vice⁹ ē. obbellant iḡ ſi voluptaſc. q̄ ve vides
ſeuia ingenia ad ſerapū. Et b̄ q̄q̄ ḡne militie
nob̄ militādū ē: q̄ nūq̄ q̄es: nūq̄ oſiū dat. hec
ibi. Et vult dicere: q̄ ſic voluptaſc q̄tide nos
ipugnat. ita q̄tidianō labore eis ē reliſtēdū ſi n̄
oſio ſe diſſilandū. q̄ ſi moſ mens ſternit ſi luc
cūbie: q̄ntrūq̄ p̄u in certamē vicor ſuerit:
ve exp̄ſſe Gre. i moz. ponit di. Sepe mēs quā
cētādū certamē neq̄ ſupare: ſua oſioſitas cur
pi ſtrauit: nā dū laſſum ſi oſio ſe q̄ſq̄ remitti
diſſoluā mēe ſozi ſozi reſtituit. Hec Grego.
Hoc ſiderāces ariq̄: p̄mūtue exercitibꝫ ſ laboř
tibꝫ. alīq̄ ēt manualibꝫ iſtiterū diuſ ſaudibꝫ
ſ ſepturaz lecetibꝫ labore ſe intenderūt. Et p̄
tales labores diabolū vicerit ſi vicia fugerūt.
q̄ ſi oſio ſi maloz cogitationū ſ recationū eſt
ſentīa: ſim Ber. Et Hiero. ad rusticū monaſ
chū dič. ſemp alīq̄ opis facit. ve e diabolū
inueniat occupatū. Et ſubdit. In desiderijs eī
eſt ois oſioſus. Et ad cundē rusticū de Hiero.
Ama ſepturaz ſtudia ſ carnis vicia nō armab.
Un miſi ſūt q̄ de die bñ ſiſtē ſētā ſibꝫ luxu
rie: nec diabol⁹ eis p̄ ſuare. p̄p ſuare ſi ſuare
occupatōes. q̄b ſi diabol⁹ ſuare in nocte eī
ſit in oſio ſi q̄ere. deberēt ḡ ſiūt ad oſones ſe co
uertere. Si ſo diabol⁹ eis illudere i ſomno p̄
ter eoz culpā: nō bñt ex b̄ timere: q̄ b̄ eis plus
cedit ad meritū dum vigilatē de b̄ habet triv
ſtīa ſi remorsū. Rōgem⁹ ḡ dei: ve grām nob̄
tribuat bñ opaſdi: ne inuoluanur tot mal' eſ
oſio: q̄n poti⁹ ſi labores licetos mereamur gau
dia ſempiterna. Amen. Hec de vicio acidic.

¶ De vicio Bule ſi eī mal. Ser. LXIII.

Attendite ne for
re ḡuenſ corda via crapula ſ cbreca
re Lu. xxij. In ſibꝫ illis dñs auſſat
nos oēs: ve diligēter caueam⁹ ſupfluatē cibū
ſi pot⁹: eo q̄ iſtvalde ſpediūt ſi rerahūt boſeſ
a dei ſuſtior ſūt cā ſi occasio muleroꝫ maloz:
ve patebit in ſeq̄neibꝫ. Et q̄ ſi ſee. ſimōibꝫ diſi d
acidia ſi filiabꝫ eī. ſiſ ſi oſio q̄nta mala eī i ſ

De vicio Gule

Gula ex sequuntur. Non nunc poterit dicere intercedo de vicio Gule
vicio sequitur et malus eius. Et huius malitia est gula ocio: quod ocio
si cum non habet laborum utile quod est suum ageretur. In
sistitur cibis et potibus et superfluis contemplationibus et
ebrietatis. A quo in te saluatoris nisi in thesauris
te diligenter nos custodiens deum: cum dicit. Utredite
te ne forte tecum. Pro gaudiis maria. Attende
te ne corda via gaudient tecum. Vbi sunt.

B Circa uba thematis. Est notandum: quod progrue
gule vicii sequitur post aciditatem et occidit. Cum ei hoc in
uenture scipit ociorum: tunc oes ase vires in quadam
fame nutritur: cupientes in aliis sensibili faciari.
Non aures esurientes rumores, oculi vanitates tecum
qui non oī si hec sunt famem mens non sedat: quod tamen
non pascit: sed quod cibū nobiliorē: puta seciam vel
vitium. Cum illud puer. Christus. Desideria occidunt pigriti
noluerunt enim quod manuēt: opari: tota die per
piscit et desiderat. Et rō est: quod non est aliud ut illo labore
occupatur per quem bonum desideria carnalia et in
utilia repellentur. In cuius signum: dominus noster Iesus Christus
cum exercitu de vicio gule: ut nob̄ darem eximū vacā
di studio literarum seu scripturarum. Propter gule viā
cū sit. Non ī solo pane vivit homo: sed in omni vīo quod
pedicit de ore dei. Mat. viii. Hinc est quod ociosi cū
alio facere non habent que noluntur: quod cibū mens
sed yeneri: iam in prædicta sine necessitate petunt
vinū et casuum et panem et fructum arborum: et cetera
alii: vices, ludū, rumores, fabulas, detracções
etc. ut sic ipsi p̄dār: quod et heu non solū ī laicis: sed
et ī sacerdotibus et clericis sepius apparet. Sed
est notandum: quod Gula quoniam nūc sufficiēt est imode
ratū vīsus cibū et potū: sive excessus in isto. Et hō
solū committit gula ī cibis p̄ciosissimis: et ceteris ī vilissi
mis cibis. sicut ī oleribus ī lenticulis. sicut etiam ī vīlissi
mis cibis. In oībo em cibis sumēdit: non vīsus ciborum sed
libido ī culpa. Hec de ī sua Aug. i. li. de doc.
ebriana. Et bī. xl. di. i. c. q̄s q̄s. Et de cō. di. v. le
gim. bī. quod egreditur quis gula infert famas
curat. Dubitat: quod sicut quod merito debet ho
minē quilibet retrahere ab ī vicio gule. Et rō
quod mēta sit quod valeat ad decessationem gule a doc.
posita. ex quo hō merito fugere de gula. et de illis
aliis aliqua noranti. vices

Natura

Figura

A gula Scriptura sacra
dicit res Medicinalis sc̄ientia
trahere Moralis phis et antiq̄s vita
Proximi iniuria
Dei penitentia

Multiplex ex 6 sequens malitia

Primo a gula de hoīez retrahere nā. Est cor
poris nāl dispositio: sive phisonomia. Nam de
Bī. i. li. ī alib. Quidam oīa animalia magis cor
poris: nulli dedit nā os ita parvū sed quoniam sui
sicut hoīi: quod idubet nā voluit hoīem ī cibō et po
tu alijs ēē spatiore. In cuius signum hoīes spati
viuētes sūt bī dispositi et ad omnia apti. Ecōtra ī
spati sūt iepiti: quod nūmis se replēti sūt sive nā
ī. ut vīt Boe. ii. 8. cō. p̄bī. p̄lo. v. di. Pauſē mi

nūmis nā 2tena est: cuius sacerdotatē si supflui
virgere velis: aut inoccundū quod infuderis fieri
aut noxiū. q. d. si vis sacerdotatē nā virgere. i. co
gerē supflui cibis et potibus. tūc tē supflui quod
vētri infuderis: aut fieri inoccundū. i. tristis: aut no
xiū. i. pīlosū. Unū de Aug. Sumēda sicut alimē
ta rāq̄ medicamenta. Et Gre. Dū venter numia
sacerdotatē exēdīt aculeos libidinis suscitata. Sic g
a gula hoīem retrahere dī nāl dispositio oris:
quod pūi ē. In cuius signum ē ī nā os hoīis nō est in
tra sc̄inatū sicut alīliū irrationāliū. sicut cū capite ere
cū et q̄s a lacere positiū: sive fin latū in facie sive
tuaū: ut nō edat cū alīliū deflexio ī trā: nec oī q̄re ē fin
no nibil cū sursum extībi ī celo: sed mediū te lacus.
nēs moderate utrā his q̄ ad vītā sunt necaria.

Sed a gula de hoīez retrahere iſtructio ſit
guralis sine ex figura. Unū Mar. viii. 8. q̄ qdāz
hōiē legiōne demonū q̄ habitavit ī sepulchris.
postro dñs legiōne ab eo expulit: q̄ i gregē por
cop. mīti postulauit. Et sic i porci ī mari se p̄
cipitauit. porci sūt hoīes venter dediti / sordid
īgurgitationū offerti. q̄ nā vī porcoꝝ ē sp̄ gu
le inniti. Unū Gen. ī qdā ep̄la. Uteri obediētes
alīliū nūero cōputam⁹. Et Lbry. sup Mat. i
qdā omel. Novum inq̄t porcos sp̄ imūdos ēē porci
nā. atq̄ ad trā et sc̄enosas q̄s voragines sp̄ tofigura
to ore dimersos: ad alīliū q̄ ad sacerdotatē vētri gulosos
pabula sp̄ req̄rere: nec ad vīli aliū q̄ ad mortes
nutrit. i. q̄ p̄sona luceos et imūdos hoīes adūti
m̄ siḡos: q̄ nullū op̄ religiositas
boris: sicut gula ac vētre cū cogitacēs: i. porcoꝝ su
oꝝ sordidis q̄s ī sc̄eno volutat. Tēles gulosi sa
cerdotes et laici festinos et solēnes dies nō aliē
de dignē celebrare p̄tē: nisi comētātib⁹ def̄s
uit. ut bī di. plū. q̄. i. fine. De q̄b ap̄la testa
ri vī di. q̄p̄ de vēter ē. Phib. iii. Hec Lbry. In
tēles legio demonū mitti pertit: q̄ i his rāq̄ ī lo
co dleccabili tabernaclo et requez suā p̄stituit. sic
dñs inuit Job. xl. cū ī diabolō ait. Ecē vēches
mortis quē feci tecū. Et seq̄t. sub umbra dormie
i secreto calami: ī loci būentib⁹. Nōne loca hug
mēta sicutiora gulosos: sp̄ vīno madida et ci
bis irrigata: i. q̄b diabolō gauder hōe habitaclā
ve et p̄pīle vī chīs inuere. Mat. xii. di. ī imī
sp̄s exēt ab hoīe abūlat et loca arida tē. loca
arida sicut hoīes et p̄tē viuētes i abstinentia. in q̄b
diabolō requiri nō inuenit: sicut in p̄cīnis hoīo hōi
re eligit. Unū glo. Mar. viii. Si q̄s more porci
vixerit: diabolō mox p̄tē ī eū accipit. Tēles
tio ad gulā fugiēdā et decessādā horat nos sicut
scriptura. Nā gula p̄mo hoīez a padiso exēt sacra hoī
sit Gen. iii. Gula p̄uauit Esau p̄mogenitura. rat̄ dat̄
Gen. xv. Sic. p̄pīs postq̄ comedit et bibit sur stari gū
exēt ludere et idolaerare Exo. xxxix. q̄d fēm ē ī lam
dekro: dū exēt de egypto tē. Et sic ī finita exē
pla appētēt ī scriptura: sicut q̄d Innocē. oīdie
dī vīli. 2di. hūia. di. Gula padisū clausit: p̄moge
nita vēdidit: pistozē suspēdit: baptistā decollat
uit: inbusardan p̄nceps cocoz tēplū succēdit:
bierlin torā subhītēt: balthasar ī p̄tūtio mansi

gura se scribētē spexit. Mane thcel phares
et tandem nocte in effectō ē a chalderis. Sedit po-
man. et bi. et sur. lu. sū adhuc esce corp. erat i ore
ipoz; et ira dei ascēdit sup eos qm̄ voluptuose
iterierūt in vījs suis. Diues q̄ epulabat q̄d die
splēdide sepultus ē i inferno. Hec ibi. Taliā et
sūta narrat scripture q̄ terrabit a gula. Unū ce-
dñs Lu. xxj. Louere ne corpora vīa gūen̄ epula
et ebriate; vt i thēre. Etia sim legē dñi co-
mesarib⁹ vacas/luxurie arct⁹ quiuans; proru⁹
parētib⁹ et se nō corrigēs/lapidib⁹ obvī iudic⁹
caſ. Deut. xxj. Et sūt. q̄. Pef. q̄. Lex filium q̄ co-
misiōib⁹ vacat luxurie et epul⁹: more plectit

Medici **¶** Quarto a gula retrahere dōs medicinalis scia-
nal'scia sue traditio physical. Unū cū q̄stib⁹ fūss a Bas-
rētib⁹ rētib⁹. Et Hiero. i q̄dā eplā. et bi. d̄ se. di. v. Ne rat⁹;
recitae d̄ Hypocrate. q̄ doc⁹ i amphorismis su-
toscrallia et obesa corpora q̄ mēsurā crescenti ipse
uerūt: nisi cito ablatō sanguis minuāt; i dara
lysim et pessima morboz gnā erūpe. Et iou-
nia. li. q̄. dt. Leg. m̄ q̄dā morbo articulari et pos-
dagre būorib⁹ laborates: ad simplicē mēsam et
paupes cibos redactos qualuisse. Et habet vī-
ba d̄ se. di. v. Nec tēs. Gula em̄ ē ifu mēcatū
mītar⁹ causatiua. Unū Scne. i q̄dā eplā. Mu-
tos morbos mīta ferula fecerat. Innuicrib⁹
les morbos innuerib⁹ cocos nūcra. Et pcor-
dat ad h̄ sacra scripture di. Eccl. xxvii. In mītis
electis erit ifirmitas. et p̄f̄ epulā mīti obierūt
ve p̄z ibidē. Jō sic refert Uinec. i spe. hist. li.
xxv. c. ii. Karol⁹ magn⁹ rarissime quiuabat: ce-
nac q̄dīam q̄ernis em̄ ferul⁹ p̄bēbat: p̄cer
assam carnē quā venatores verub⁹ iferre sole-
bāt: q̄ ipēlibent⁹ q̄z vīlo alio cibo veselabat. Et
ce tāt⁹ ipator: tanc⁹ rex et p̄nceps i q̄tuor zē-
tus erat ferul⁹. Et nūc lōge co minor i nobilis
rare in statu spūali et seclari: in sex aut septem
ferul⁹ q̄dīam viꝝtene ē. Unū Lbryf. et ha-
ben⁹ vība de p̄se. di. v. Nibil. sic dt. Nibil sic io-
cundū ē quā cibo h̄n̄ digest⁹ aut h̄n̄ decoct⁹: ni-
bil salutē: nibil sic sensuū acūmē opaf: nibil sic
egredinē fugat: sic moderata refection. Suſ-
ficiēria q̄pē cū nūrīmēto et sōspitare sil̄ p̄cer-
at et voluptrare: abūdātia h̄o morbi faē et mole-
stias igerit et egredinē gnāt. Ubi d̄ glo. Uo-
luptrare. i. bilaritate. Et dis. xlviij. m. c. Nō licet
di. q̄ gula siue vīer pīguis grossū sensuū gnāt
Ubi ē p̄cipie zēlūtū sacz: q̄ clericū an̄ cibū sūt
ptū deū laudat̄, et sūpro cibo deo grās agat. S̄z
timeat q̄ aliqui iuuentiū sacerdotes et clericū q̄
nec an̄ nec post cibū deū laudat̄ aut ei grās re-
ferunt. Quinto a gula retrahere debz moralis
phia siue istitutio moral. Antīq̄ em̄ intātū gū-
la abominari sūt: q̄ cā nō solū exhortari ob-
charitatis et cibū crudelitib⁹: s̄t p̄ publicē le-
gib⁹ et sanctiōib⁹ ac istitutis a republika euellen-
re conati sūt. Si hodie in ciuitatib⁹ imprialib⁹
statut̄ ne nūcē certū ferulor⁹ excedant. et q̄b⁹
vī ferul⁹ possint. Et hinc est q̄ crescut i epolit⁹

bus: alii h̄o p̄ epulā oīa sua p̄sumūt. Undē
narrat Brist. ii. polis. q̄ legislator cretēsis ad h̄
physice iduxit ciues q̄ modicū comedērē: vī
denses h̄ cē p̄ficiū bestiale cīm ē pl̄ comedēr
q̄z nācē ē necesse. Et iō q̄ p̄ indigētā replēt nāz
dicunq̄ castimargiet/ q̄si vēris isolati: ut df. q̄.
Eth. Et iō antiq̄ nob̄ les sobrie comedērē p̄u-
blice i plateis: ut ali⁹ corp̄ exēplo disserēt esse so-
bri⁹ et frugales: vt ondī Valer⁹ maxim⁹ li. ii.
c. i. di. Maxim⁹ viris p̄adere et cenare i p̄paz
tulo secundūtē nō erat nec sane vīlas cūulas ba-
bebāt q̄s p̄h̄ ocul⁹ subiūcere erubescerēt. erant
ad eo p̄tinetē inētē: vt frēq̄n̄ apud eos pulēis
vīsus et panis esset. Hec ibi. Ino vīlera exēpla
i paternas āmonētōs posuerūt ad h̄ coactas
leges. Unū Licurg⁹ lacedemōtōz p̄nceps i suis Exēplis
legib⁹ p̄lm̄ publicē quiuari iūstīt. parsimonia
obi⁹ p̄suasit. laborē militie estūnā assidua fru-
galitor⁹ p̄suetudē faciliorē cē: vt de eo narrat
Trog⁹ p̄p̄ci⁹ li. v. Sile legāt de romanis in
stitutū legib⁹. Hoc idē p̄z ab inicio mēt. Nam
p̄mi cultores mīdi et corp̄ successores mīeo tpe-
tūtē h̄ herbis et pomis arbōz reſecti fuerūt: et sup
h̄ aquā moderate bibent. vī p̄mo post dilūniū
fit mentio de ebriate. Gen. ix. vbi h̄z. q̄ Noe
plātauit vineā. q̄ sic ibi d̄. Lepisq̄ Noe vir
agricola exercere terrāz plātauit vineā. Sug
q̄ dīc Amb. in hexa. li. iii. de op̄cē tētē diei cir-
ca finē. q̄ Noe nō erat auctor vīz: s̄t plātatois
neq̄ ea plantare poruſſer nisi an̄. p̄ducēt inue-
nīſſer. Vult q̄ p̄dēt a p̄ncipio p̄duxit et creauit
vīcū alijs ai borib⁹ et herbis tētē die creaui-
onis mōt. Et siq̄ dīceret. Et q̄ de⁹ creauit
antea vītē: cur nō abūdāt̄ creauit: sic nō fu-
isse necesse plātare vineas zē. Rūndet Ambro.
ibidē: q̄ de⁹ scīuit q̄ vīnū sobrie potatū sanita-
tē daret: augeret p̄udētā. s̄t imoderare sum-
ptū ad vīcia cām daret. tō creaturā vītē dītē:
abundātā h̄o bīano arbiterio refauuit: vt par-
simonia et nācētē magisteriu⁹ sobrietatē: abun-
dātā h̄o noxīa et cēmētā bīana zētō sibi
ascriberet. Idē etiā h̄z ex dīc̄ p̄bōz. Unū Boe.
ii. de p̄so. mēro. v. Felix nūmī p̄ōz etas: p̄tēta
fidelib⁹ aruit zē. vt p̄z. s̄. fmone. li. B. L. Et
Qui. q̄. de fast. dt. Lacte veteres mēro vītē nar-
rānt et herbis. Si q̄s frēa cerebar op̄es/ candid⁹
elīxe misceſt cōſe herbe. Et ifra. Panis erat p̄/
mis viridis morali. h̄o Herbe: q̄s cellūs nullo
sollicitate dabat. Et nō carpebat vīnat̄ d̄ cēpī
te gramen. Nūcē epuletenere fronde cacumī
ne erat. Postmodū glans nata ē: vītē erat iam
glāde reprā. Durāq̄ magnificas quīcē habet
bat op̄es. Hec ibi. Ad h̄ cordat sacra scripture
di. q̄ inītū vīte homis ē panis et aq̄. Eccl. xxix.

Sexto a gula retrahere debz iniuria p̄mī
Et talis est tripler. Prīa iniuria est p̄mī corp̄. Iniuria
rupio. Unū in p̄s. Sepulcz pacens est gūtēr p̄mī re-
cor. Ad līam. h̄o q̄ se replēt siue incētrā vēſper trahere
os feridū habz seqūntī manē ad modū sepulcī debet
Et possum⁹ h̄ referre ad corrūptōeſt molī exē-

De vicio Gule

pli. Malo em exēplo corrūpūt. i. scandalizare gulōsi prios suos. Sep̄ ei hō alioz sibi sūlū in statu exēplo iducit sup̄fluis cibis ut: ne di/ cas q̄ sit parcer in morib⁹ alijs disformis. I. si ti meref de/bmōi exemplū statim repellere. Et p̄/ Prop̄ea antīq̄ ut sup̄ dicitur est publice vine/ bāt i abstinentia. Et h̄ vult ap̄ls ad Ro. xiiij. Si p̄cibū tuū frater tu⁹ tristat: tā nō fm̄ chari/ ratē ambulas. Noli cubo tuo illū pdere. p̄ quo chib⁹ mortu⁹ ē. Et i ep̄la Jude de gulosis dicit. Ni sūc m̄ ep̄l! suis macule quīvates. nec solū sūr maculū: mno sūr macule alios maculantes suo exēplo. Sedā inuria ē q̄ vn⁹ gulōs⁹ se pe expedīt. p̄ pīcib⁹ aut alijs chib⁹ vni⁹ mēse. p̄ le vn⁹ xx paupes satis hīent de cibo vn⁹ mēse sive prāndij. z sic defraudat frēs suos portiōe eoz. oēs em̄ frēs sum⁹. Mat. xxiiij. Tertio i/uria ē zuicia z vbera: q̄ gulōs⁹ solēt inferre vi/ cinis sum⁹. imo z detractiōe qdāmō sīntias i/ comesatō. bō r̄. Lōtra q̄s de Aug. Sīc̄s amar/ dicit: absentū rodere vitā. Hāc mēlam idignā/ nouerit esse sibi. Septio gula est viciāda: q̄ gulōs⁹ faciūt dco m̄lēplexē p̄tueliā. Prio: q̄ co/ cūt mul̄ h̄t venter sūu rāq̄ dēu: fm̄ illō apl̄ ad Phibl̄. r̄plexē cō in. q̄p̄ de⁹ vēter est. Ubi d̄ Aug. Hoc ab hoīe/ tueliā dō colit q̄ p̄ ceter⁹ diligēt. Scđo: q̄ de rēplo spūl̄/ sc̄i coquimā fāc. Un. ii. ad Lōz. vi. Vos elitis rēpl̄ dei viui. De h̄ rēplo fāc coquimā: q̄ adeo se implēt cibis z portib⁹ q̄ ignicul⁹ nālis n̄ sūfū/ ficiit illō decoq̄r̄: I. rāq̄ ex lignis viridib⁹ z bu/ midis sumū fāc: q̄ hoīem pigrū z somnolēcē/ reddit. Tertio: q̄ gulōs⁹ aiaz q̄ est imago tri/ ntaris decuppar z se a dco élōgar. Un. Hiero. Nibil adeo obvuit intelligētiā ve comesatio et ebrietas. Jō d̄ talib⁹ de David i p̄s. In chamo/ z freno maxillas coz̄ strige q̄ nō approximāt/ ad re. Operā em̄ dauid maxillas coz̄ strīngi/ id ē parci⁹ viciālū dari. vt sic salē cogant ad dēu approximare. sic accipiter famelic⁹ ad dñz/ suū. Octauo a gula retrabere dō m̄lēplexē/ malū q̄d inde seq̄t. Prio em̄ gula in matre no/ castio oīz stra fuit occasio oīm maloz. Et iō p̄ma p̄brib⁹/ maloz. q̄dā dñs dedit fuit ē viciū istud. Precepit/ em̄ de⁹ Ade Hēn. ii. dices. Et oī ligno paradis/ si comedē: de ligno at sc̄i boni z mali ne come/ das. quod starim p̄uaricara fuit Eva. z p̄ eam/ Adā simili⁹ ne p̄trastaret ē. vt dīc Mgr̄ in. ii. s̄niaz. dīst. xxiij. Scđo legit Hēn. ix. q̄ Noe q̄ p̄fec̄ fuit i gnātōlo suis vicio isto dūcer⁹ fu/ ri. bibēs ei vini⁹ febrat⁹ est. z nudat⁹ in tabernaculo suo. Tertio Hēn. xix. Lotk̄ quē sodoma/ nō vicit: vino inebriat⁹ duplex icetū comisit. Quarto Hēn. xxv. Esau vicio isto dignitatem/ p̄mogenitare pdidit: dīxit ad Jacob frēm suū/ pecētē sibi vendi p̄mogenita. En morior: z qd̄/ mibi pderū p̄mogenita. Et sic iuravit Esau z/ vendidit sibi p̄mogenita. Et sic accepero pane/ z lēns edulio comedēt z bibit z abiēt; parvū pen/ dens q̄ p̄mogenita vēdidisset. Plura de b̄ p̄/ tebūt in seq̄neib⁹; de vicio ebrietatē. Rogēt

ḡ dēu vt grām nobis donec̄ ne grauen̄ erā/ pula z ebrietate. sed ve viuentes sobrie inerat̄/ mur serōz. certib⁹ aggregari Amen.

De mal⁹ z nocumēt gule. Ser. LXIII

A Tendite ne for̄

Te corda vīa grauen̄ crapula z ebrie/ trate. Lu. xxj. In pcedēti fm̄e au/ distis quo gula ex ocio sequat̄. Et qd̄ sit gula: z/ q̄ debēt merito quilibet hoīes retrahere a vicio/ gule. octo viciā cause de q̄b⁹ audiss̄. Nunc p̄n̄/ dicere intēdo de alijs malis gule: ex q̄b⁹ itēp̄ q̄/ libet hō cogiscere por̄ qntū ipa gula sit derectā/ da. p̄p̄ q̄d̄ z salvator̄ s̄bēate auīsat quēlb⁹ ho/ mine vt caue sit ne grauen̄ crapula sive gula z/ ebrietate. Pro grā Ave maria. Attēdite ne/ for̄ grauen̄ corda vīa r̄. vbi s̄. Prio viden/ dū est q̄re gula sit p̄cm̄. z an mortale vī/ cīale Scđo de specieb⁹ gule. Tertio si t̄ps aderit de/ Cūrca p̄m̄ est notādū/ (malicia gule r̄. q̄ gula est p̄cm̄ ex dupli/ c testimonio: viciā au/ ctozitate et rōne. Primo auctoritate Gregorij/ xx. moral. q̄ finialis dīc: q̄ inērior appetit⁹ in/ ordinat⁹ cib⁹ z por⁹ est p̄cm̄. Scđo p̄bas hoc/ rōne sic. Gula recedit a debito ordie rōnis p̄p̄/ iordinat⁹ appetit⁹: vt sup̄. q̄ ē viciū sive p̄cm̄: q̄ x̄tus p̄sistit ē appetit⁹ iordinato. Hec s̄ Tho. ii. ii. q̄. cxlvij. ar. i. Scđo est norādū/ q̄ si ali/ q̄ sumat cibū sup̄flū credēs eum sibi esse ne/ cessari. calis nō b̄ p̄cupiscētiā iordinat⁹: z sic/ nō peccat vicio gule: q̄ calis nō recedit a regla. Regula/ rōnis sive a recta rōne. Un. regula rōnis quā rōnis/ obseruat cēperantia z a qua recedit gula est ve/ hō sumat cibū fm̄: q̄ quenit sustētatiō nature/ z bone habitudinē boīs: z p̄versatiō coz̄ cum/ q̄b⁹ ipē viuit: vt dī. ii. Eth. Et q̄n fm̄ hāc re/ gula sumit ave appetit⁹ cib⁹: tūc sumit sive desi/ derat ex necessitate et fm̄ v̄tūc. q̄n hō ab illo or/ dine fit recessus z satisfi voluparti: tūc trans/ gredit regulā rōnis. Sed ibi dubitaret q̄s Dupli/ an p̄m̄us mor⁹ nutritiū sive x̄tus appetit⁹ et appetit⁹/ in nutrimento: sīc est esuris qnq̄s iordinata sit cib⁹/ p̄cm̄: R̄ndet q̄ duplex est appetit⁹ cib⁹. Unus/ nālis: fm̄ q̄ vis appetit⁹ retentiva/digesti/ ua z expulsiva descriptiū nutritiū: q̄ est poten/ tia anīe vegetabil̄: in quā non cadit p̄cm̄ neq̄/ vīt̄: eo q̄ ipa cū suis potētis nō subiecta rā/ tioni. Et bm̄o appetit⁹ ē esuris: q̄ nō seq̄t alijs/ quā app̄hensionē s̄ nature indigētiā. Et iō ex/ cessus esurie nō est p̄cm̄. sed magis p̄cm̄ di/ minuit vel totalē excusat. Ali⁹ est appetit⁹ sen/ sitius sequēs app̄chētione rei delectabil̄ sive/ placēt: in quo appetit⁹ sūt anīe passīōes. Et/ calis appetit⁹ cū imoderata cōcupiscētia habet/ rationē gule. Et sic p̄m̄us mor⁹ gule impotat/ iordinacionē in appetit⁹ sensitivo: que nō est/ sine p̄cō. Hec sc̄itū Tho. de malo. q. xiiij. ar. i. Scđo itēp̄ diceret q̄s. Cum in omni p̄cō sic

D/ gula de/ plūcī a/ cipi.

N/ p̄cm̄/ que q̄/ sit mora/ leaut ve/ male